

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

۲۰ نیشان ۳۳۸

نومرو : ۲۵

ایکینجی سنه : اوچنجی جلد

وحکامه لرنده کوشکدن ، لاوانطه دن اییکدن بخت ایدرهک اونلر کی اولاق ایسته دیدی .

لکن ، مهمات ... بوکون زوالی روف بک هر ساده محرر کی قیسه بوی ، کیری یاردوسوی ایله باب عالی جاده سنده دولاشیور ، اونلر کی ، عظمتله وادایله سوبله منی نیلیمور . بو بویه ، بو طوتوق دیله ، بو قیافتله بو مستقنا ذوات آره سینه نصل کیره بیلیر . نصل اونلرله برآزاده مدح ایدیلله . بیلیر . شهرت و موفقیت ایچون هیچ اولمازسه جلال ساهر بک کی غونه مکتبلرنده مصاحبه ادبیه یاقی لازمدر ؟

بیلدیکیم بیلائی دیرلرک ادبیات جدیدهک رومانجیسی خالد ضیا بکدر . حالوکه ادبیات جدیدهک ، اساساً محرر و اثر طرفندن هیچ برامیتی اولمایان بو مکتبک الک قونلی رومانجیسی محمد روف بکدر . محمد روف بکک یاننده دیلاردن دوشمه یین خالد ضیا بکی دوغوسوی آتقی بیله لزومسز ... بوضعیف ، بو لزومسز ، بو بزمده واکرتی مکتبک بربرندن ضعیف و موفقیتسز محررلری بربرینه نسبت ایدرسک الک قونلیسی ، روف بکی بولورز . روف بک ، مشهور استادنر و نظم جناب شهاب الدین بک افتدینک یاننده برداهی و خالد ضیا بکک اوکنده براستاددر . بو محررک هیچ اولمازسه برخصیتی وار ، برخصوصتی وار ، کنیتیه کوره بارز برحساستی وار . بو حساست ، چوق کره لر یاون و لغاوی اولسه ده ضرر یوق زبرا بو قیاحت کننده دکل ، منسوب اولدینی

ادبیات جدیده محررلرینک اثرلری ، تفلیرلی و صفرلی مقایسه ایدرک بو حکمی ویریبوردیم . ایلاک تاس ، ایلاک ذوق ایله حکمده اصابعی آکلام . بو کتاب هیچ شبهه سز تورک ادبیاتک کوزل اثرلرندن بری دکادر . فقط ادبیات جدیده محررلرینک هیچ برنده کورمیدیکم قادار صبعی ، تیزدر . حتی بر آزده احتراصلی . هله لسان ، ... اساساً محمد روف بکک

بوتون او محررله اوستون اولان طرفی هرشیدن اول لساندهدر . روف بکک لسانی ، کنج محررلرینک غیر لسانه یقین برساندر . روف بک عادتاً رشادنوری بک کی یازیور . ادبیات جدیده ، ادبیاتیزی بیکله شدیر . مکی یارادی ؟ ... آرقداشلاری ایچنده بو وظیفه یی الک ای کورن روف بکدر . روف بک ادبیاتک بیله مدیتسه وورغون اولان و آرقداشلاری آراسته غرب ذوقه وحرشه الک یقین اولغله مدح ایدیان جناب بکدن داهای فضلله غریبدر . حتی اوندن بیک قات کوزل ، اصیل ، وفور ... قیسه جه جنتلن بر غریبی ... هیچ اولمازسه او برلری کی ساده جه استاد و استادانه دکادر . او برلری کی بیک چشید فکر سوبله بوبده بریایان دکادر ، هیچ اولمازسه او برلری کی متصاف دکادر .

ادبیات جدیده مکتبک ادبیاتی تورک ملتته ، الک اوزاق برملک ادبیاتی قادار بابا یغیزر . اوزاقلق اکر روف بک ده اولماسه میس ... بو یانایحی ، بو کم بیلیر

نه مدهنش اولورمش . روف بکی تورک رومانجیلرینک قوتلیرندن بری اولان روف بکی ادبیات جدیده یی یاد ایدیلر کورمکله نه قادار متأرا ولسق بریدر . زیر او حال بالادت محررانچون بر سوء طالع و خنفسه قدر . اکر بو محرر ، بواقبله آکیلمه سیدی . کم بیلیر ؟ تورک ادبیاتده نه شرفی ، نه بویوک برنامی اولوردی .

روف بک ، بو تون عمرنده بو شرفه ایره مدیسه و بو صوک کتناخده ذوق صاحب لرینه سود بره مدیسه قره طالعنه یانین

فوزی لطفی

حرب عمومی یه دائر

یزده کی اثرلر - لودندروف بکی برکتای .

حرب عمومی یه عائد بو تون مللرده بیکرجه جلد کتاب نشر اولوندی . برطرفندن حالا بو حرارتی عیته دوام اولونوبور . غالب مغلوب بو تون اردولرک باش قوماندانلردن الک کوچوک ربه ده عسکرله قادار بر جوق اللردن مختلف کوروش اصولی اثرلر میدانه جیقدی . بو نلردن بعضیلری (۱۹۱۴) دن بری کچن بر جوق مهم و تاریخی دقیقه لرک ، بعضیلری ده اودقیقلردن چیقان درسارک کله جک نسلاره تودیعینی استهداف ایدیور . مع مانیه بو نلرده بر جوق بر بریله چاربدشان نقطه لر یوق دکل . اثرلر ، بازانک موقی ویا وضعیتی اعتبارله او دقیقه یی کوروشنه کوره ده کیشیور . جوق طبیکی بر براردو قوماندانی باقمیل بر عجمده بولان ضابط قادار وقعه یی صحتی اولراق دکل ، آنجق بر راپورک ایکی سطرندن کورورسه ، او ضابطه یی یادینی حربک نه مقصدله ونه دوشونجه ایله یادینی اونک قادار بیله من . بوندن باشقه بعض اثرلر تبره و پروباغاندا آتی اولمقدن یازیور دکل .

هر حاله شوراسی محقق که مستقبله مؤرخلر بو تون بو کتاب دریاسی ایچنده حقیقی بولاییلک ایچون جوق او عراشمنه مجبور قالاچقلر . یزده شیمدی یه قادار ، ایکی ویا اوچی مجاوازاغین شخصی تشات استقنا ایدیلرسه ، حرب عمومی یه عائد اثرلر ارکان حربیه من معرفتیه ترجمه ویا طبع ایدیلشدر . بو نلرده نه قادار یازیکی مهم بر بکون تشکیل ایدیه جک مقدارده دکل . حتی برقیاس یاقی ایجاب ایدرسه متارک دینری چیقان بو متلاو اثرلرمن آوروپاده هر هانکی بر عملکننده اون بش کون طرفنده نشر ایدیلان اثرلر بکونه مساویدر دینیه بیلیر .

ارکان حربیه جه طبع ایدیلان لیان باشانک (تورکیه ده بش سنه) ، جنرال طاونسهندک (عراق سفری) ، شارل رنک (جنای قلعه سفری) ، لودندروفک (خاطرات) ی ایله تألیف اولمقدن ده (بیلدیرم) ، مختصر تاریخ حرب عمومی - عراق سفری) ، (سلیمان پاک) اثرلری وار . بو نلردن

باشقه (یارسدن تیه صراسنه) ، (صاری قامیش) ، (فلسطین رجعتی) ، (آلتی ناک راپوری) و سائره کی بر قاق کتابه غرته لره تفرقه سنه دوام اولنان (طرابلس غرب) ، (حماز) و (عراق) اردولرینه عائد اولان اثرلر علاوه اولونورسه عسکری نشریای عرک فهرستنی باش اولورز . و بوفهرستک بکرمی کی کوچ حال ایله بولدیغی کورو نجه ده بوقاریده کی مقایسه نک بک قارالمه دن سوبله منش اولدینی میدانه جیقار . برار اول سوبلش اولدیغی وجهله ارکان حربیه بو بوک بر همتله لودندروفک (خاطرات) ن ترجمه و طبع ایدیردی . بو اوچ جلدک مابعدینه دوام ایدن لودندروف اخیراً ایلاک نسمنده یازدقلری توشیق ایچون بر اثر داهای میدانه کتیزدی .

« آلمان قرازاکه عمومیسی و ثنائی » نامیه نشر ایدیلن بو اثر لودندروفک فعالیت و دوینلکنده عائد اوراق منیتیه یی حاویدر . اثرک برنجی جلدنده ایکی طاقم و ثنائی واردر .

برنجی طاقم و ثنائی ، محارب اردولرندنه نقصانانی الک فضلله کوزه چاریان مهمات ، آلات حربیه ، آغیر طوبچی لوازی ، سیار دهه و بوندک تشکیلاتی ، سفائن هوایه ، تلر تافراف و هواتی فوطوغراف و سائر لوازمه عائد اولاق اوزره (۱۹۰۹) دن (۱۹۱۲) یه قادار لودندروف و کندی ارکان حربیه رئیس قوت دومونیکه طرفندن وقوع بولان مطالبی حاویدر . بو طاقم و ثنائی مونیکه طرفندن طرفندن محضی و آلمان اردوسنک فضلله جه تربیدی طلب ایدن بر خطرله ایله نهایت بولوبور . (۱۹۱۲) کانون اولنه عائد اولان بو خطرله آلمان سرمایه سی اوزرندن بر میلیار فضلله ویرکو طرحنه باعث اولمشدر .

مذکور و ثنائک اکثرسی باشقه امضالری حاوی اولغله برابر لودندروف حق تحریرینی ادعا ایتمکدهدر . ایکنجی طاقم و ثنائی تالی خدمتلر ، تمتع واجرت ، اعاشه ، محارینه معاونت کی حربک ادامه سی ضرور رشتدن متوله اقتصادی واجتماعی مسأله عائد اولوب عمومی انتخابه عائد پروژه و پروباغاندن باعث متصلا نه نهایت بولور . بوسوک مسئله جای دقتدر . ۲۶ تشرینائی ۱۹۱۷ تاریخی بروقیقه ایله باشلایان بو بختده لودندروف برناظر طرفندن کنیتسه اضافه ایدیلن « مهمات غره ولرینه مانع اولاق ایچین مساوات عامه اوزرینه انتخابانک بمو ثنائیه قبولی و مجلس اعیانجه اظهار اولنان مقاومتک راجختاغ واسطه سیله کسری اقتضا ایدر » سوزلرینی رد ایدیور . و مهمات غره وی تهانکیسی موجود اولمادیغی سوبلیور . ایرتنی کانون اولک سکرنجی کونی واقع اولان بیاناننده « عمومی برغره و واهیانی اغتشاشات تهانکیسی موجود دکادر . فکرجه حرب آدمه موقراسی ویا بارلنتریزی ایجاب ایدیرجه جک اشباب احداث ائمه مشدر ... شو خصوصده داهای زیاده قناعتم وارکه « بکی فکرلر » ، وواجهه سنده سیاسی ضعیفیت تماماً تهانکلیدر . و بزی بر فلا کته سوروکلمکدن باشقه

برعاقبتی تأمین ایده من. بزم سیاستم، فرفله حاکم
اولی و اولی سوق اتمک اولماید. سکنا، مستلک،
معاونین و ضابطان عسکرینه معاونت کی اجتماعی
سیاست وادینده جذری انقلابات لزومی علاقه دار
دواثرله تذکر استدم. لکن انقلابات و تعدیلات
دینیلن برطاقم بحیالانکه ده مضرت ایقاع ایده جکی
درپیش ایدم» دیور.

ایکی آی صوکر اولدندروفه شونی خبروردیلر :
سوسیال دهه ووقرات مبعوث لانکه ساقونیا
ناطری طرفندن غرهولره داتر واقع اولان سوآله :
«لوندروفلک بیاناتی هرشیئی برپاد ایدی» دیور
و بو بیاناتکه : «آلمان عملیه عمومی غرهو اعلان
ایدهیه جک قدر قورقادر» مانده اولدینی علاوه
ایدیور.

صورت صدوری نظمته مالم اولیان ومع مافیه
ایلك قومون اجتماعده سولمیلکی دوران ایدن بو
بیانات اعاشه مسائی انضامیه شایان دقت تظاهااته
باعث اوله جقدی. بونک اوزرینه لوندروف کنیسنه
ایلیان توصیه یه توفیق حرکتک (غزتهلره اعلان
اینگیزین) بو بیاناتی تکذیب ایدی.

۱۹۱۹ ده «ویاشرله قاریشمش اولقله متاسفم»
دیور.

اولکی اوچ جلدی بیدانه کتیره ن ارکان حریره -
منک بوچوق مهم ذیلده اولره ترفیقا تورکجه نه هدیه
ایده بیکلری امید ایدلم.

ادبیات عالمی

کوزل تورکجه... آرتق بوتربک اولدی صانیوردق.
وقبله بیک چیرکینلک، بیک تصوری اورتمک ایچون برهوا
وهوس اوغورینه ایجاد ایدیلن بوسوزک طرفدارلری
مکر حالا وارمش. اون، اون بش سنه دیری بر
چوق کنبلر، اغز لرنده بو سوزله جان وردیلر.
برچوق محررلر بوسوزی دیلارینه تسبیح ایدیلر،
سوکیلرینه اوقودقلری تشبیهلری، آتتهلرینه
سویلکاری احتراملری، دوستلرینه کوسرتدکاری
صمیمیتی واک صوکنده عشقه، اولومه، حیاته،
خریته، فداکارانه وبردکاری اهمیتی، جاپالابه
چالالابه، قیزاره ووراره، بوتربکیه اویغون کلجک
سوزلرله بیلدیرمکه چالیدیلر. عشق آکلامایان،
حرفی بیلمه ی، عطییه هیچ طاماش اولان واستنده
آرزونک، حسرتک، صنعت عشقک صارصیقیلرندن
بی خبر بو کنبلرک، بو محررلرک ووشاعرلرک بوتون
دردی، بوتون صراقی بو ترکییدی.

بو ترکیب اون، اون بش سنه در هر شیئه
حاکمدر. ادبیات و صنعت دین آتشی مفهوم اصل
تمل بو کول اوستنه قورولشدیر. بو ترکیبدن مقصد
صنعت ایچون لازم اولان هرشیئی قاعده اویغون،
لهجه یه موافق بر جمله یه، بر سطره، بر مصرعه
فدا اتمکدر.

فقط نمخی شوکه بو ترکیب، تورکجه نکه الک فنا

قونوشولدی بربردن فیرلادی. اونی میدانه آکانلرده
بو ذیل الک فنا قونوشانلر ویا زانلردی. ادبیاتک
واسطه سی، صنعتک بولی اولان لسانی، بونلر صنعتک
غایه سی اولان کوزله، هیجانیه، اضطرابه معادل
وحتی اوندن اوستون سایدیلر.

فقط نه غریبدرکه تورکجه یی هر تورکدن فنا
سویله ی، فنا یازان بو شاعرلر، بو محررلر داهای
دوغرو معنایله بولسان چله کشلری بوتربکیه کندی
آرزولرینه کوره معنا وبریورلر. عمرسیف الدین بک،
الک کار بر استاتیلرینک بیله خطا ایدیک فملارک
صینه لرنده، ادا تارک فعلالره اولان مناسبلرنده بیک
خطا ایدردی. کوزل تورکجه نکه بو، آتشی
طرفدارینک هر حکایه سی بو یا ککشلره دولودی.
فقط او، ینه بوزولاز، بودر! بودر! دیرواطرافنده.
کیلر ده ایشته کوزل تورکجه! ایشته! دیه کفله نیرلردی.

اوت عمر سیف الدین بکک اسلوبسز لسانی،
ضعیف حکایه لری، بوزوق جله لری کوزل تورکجه نکه
نادیده نمونه لریدی. اوت نادیده نمونه لری.

علی جانب بکک همه شعرلرله مرحوم دوستنک
ترجمه حالته، قدرته، عادتلرینه، شن دوستافنه
داثر یازدینی صایسز مقاله لری ده بو نمونه لرندیر. داهای
صوکره جلال ساهر بک وجلال ساهر بکک دوستی
برچوق کچ شاعرلر بوتون عمرلری بوتربکیه ندر
اغشلدیر.

أولوم، آریاق، امیدسزک، بزکینک بوچی
قاباتدی صانیوردق. حابوکه هر آرزونک اولدیک
وهر اولن شیک بر داهای دیرلمه مدیک بو عکله کنده
یالکیز بو، «کوزل تورکجه» ساطاتی ویا خود کوزل
تورکجه عشق تکرار دیرلیر کی اولدی. برایی
هفته در ینه قولالرمش، اسکیلارک بوجانسز ترکیبی
ایشتیور! کوزلرمش علی جانب بکک بوسیسقه جانانک
بیسز چهره سنی کوربور همده تام زماننده، بر
کنج شاعرک سکز اون سنه لک امککنک، بر آنده
بر هوا اوله جی بر دمده بوتون دوستلر، بوتون
طرفدارلر بر آریه طویلاندی. تکرار اوسسی
چیقاریورلر. استمداد ایدیورلر. کوزل تورکجه،
کوزل تورکجه...

بوزمه نکه کولکوسی غزته محررلرندن ملونک ده
سهام الهام تیراندازلرینه قادار همی بوندن بحث
ایدیور. کوزل تورکجه..... اوت کوزل اولایان
شعرک، بابات فکرلرک، طامتیز شافارلرک، جاوهلی
تیریشلرک، بوتون بو چیرکین، عبوس، یاوان
شیلرک اوستنی بوتربکیه اورتمک ایسته یورلر و دوست
شاعرک ضعیفالتی تهاکله صیغه رق یاشا یاشا! کوزل
تورکجه سی... دیورلر.

بکی کوزل تورکجه..... فقط بو کوزل تورکجه نکه
صاحب لرنده بز برشی کورمک. هانکی ذوق صاحبی
اونلرک یارادینی کوزلی سودی. هانکی انصافلی
تورک بونلرک برسوزنی بکنیدی. غالبایالکیزکنیدیلری،

یالکیز کوزل تورکجه جمیت ادبیه سنک اعضا لری،

«..... سن شیمد بک فضا بک دواتی لندن
براق..... کوزل تورکجه یه یازلش کنایه آل...»
«..... پاک صیغی اوله رق بویله یه یه که آزارلنده
بولدیم فرق برینک فرانسیزه، دیکرینک تورکجه
یازلش اولسیدر....»

بو ایکی پارچه یی کین آی نشر ایدیلن برکتان
ایچون یازلش ایکی مقاله دن آلیورم. مقدمه مدخلری
ویا ذملری تنقید اتمک دکلدیر. زیرا سلیبرم که هر
محرر، یرنده وولنده اولقی شرطله برکتانی، بر
شاعری، بر محرری مدح ویا ذم ایدیلیر. بن ساده
برحالت روحیه منی و برجمیلکیزی کوستره جکم.
آکلاشیلورکه آرتق ادبیات ده تجارت کی، زاناعات
کی رفلا نه، اعلا نه، توصیه یه، اعتباره یاغلی برحاله
کیردی. ادبیاتک ده رفلا بیلری، دلالری،
قومیسو بیلری وار. فقط بو قومیسو بیلر، بو
رفلا بیلر هنوز بچی و خلمدرلر. بوحالری ایشلرندن
بالی. تجارتک رفلا منده، صنایعک تشهرینده،
ادبیاتک اعلان و توصیه سنده کوردیکیز بومبالغه لری،
بو یالالری کورمه یز. کورسه کده نادر کوروز.
هیچ برنجا تصوراته برکه امنیتی، اعتباری بوزه جق
قادار فاحش برمبالغه ویا خطا ایله مال صانسین،
مال توصیه ایتسون. حابوکه ادبیاتک بونلرک همی
اولور. بالی که ادبیات، ادبیاتکن معقول وکوزلدیر.
اونی تجارتک قاریشدرانلر، اعلا نه، توصیه یه،
رفلا نه بویله رق صامغه چالیشانلر ایشلری اوسته لقی
ملو تیارلدر. زیرا کون کچمه دن بوجنس اعلانلرک،
بودلو توصیلرک غیر معقولانی میدانه پیقیو بریور.
بالی که تجارت اعلانلرینک مبالغه لری، خاق اغفال
ایدنلری آکلا بومده مایه تیارندن مسئول اولماقلری
سویله ی غزته لرمش، ادبیات. و شهرت رفلا ملرینک
بوجنسلری فرق ایتمکدن هنوز عاجزدر.

ادبیاتکده، خونزه، سوزمه، جزمه ویا غزته
فائده سنندن چوق ضرری دوقونان ادبیات اجدیده
بر نوع ادبیات و شعر طریزی ایجاد ایتدی. بو
ایجاد، بوتون ایجادلرک عکسنه اوله رق هر کون
قولالیمقدن اسکیه لرک، چیرکینه شرک و بوزولره رق
نیلدن نسله دوام ایدیور، بو کون تورکینک هر
طرفندن یشایان هر غزته قارنی برسور وکنج واختیار،
برسور و قادی و ارکک برسور و شعر هوسکارلری
برشی ملوتدورمشلر: نثر....

نثر دین شئ بزم ادبیات عالمز قدر ابراز ایدن،
فنا قولالان برعالم طایبورز. نثر وناثر!... ایشته
ایکی کله که نه معنایی بالی، نه مدلولی، نده وصنی
وحالی.... نثر ندر وناثر کیسدر؟ نثر، منظوم
اولیان هر شیئه دیرلر. نثرده نثر یازان محرردر.
فقط بو بسیط و قلعی معالری بزم نه کنجمن،